

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва курсу Обов'язковий/вибірковий	Історія зарубіжної літератури (XX століття) Обов'язковий
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр Спеціальність: 014.01 Середня освіта
Семестр/ Курс (рік навчання)	VII семестр / 4 курс
Викладач	Огульчанська О.А.
Контактний тел.	0673179787
E-mail:	Oksanaogulchanska10@ukr.net
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5744
Консультації	Очні консультації: згідно з розкладом консультацій викладачами кафедри української і зарубіжної літератури Онлайн-консультації: через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Історія зарубіжної літератури (XX століття)» належить до основних освітніх компонентів. У процесі навчання здобувачі оволодівають методами і навичками історико-культурного, літературного аналізу, необхідного для розв'язання фахових завдань,

вміннями працювати з фаховою літературою, робити історико-культурний, літературний аналіз художніх творів, визначати роль і значення творчості зарубіжних письменників ХХ століття. Зміст освітнього компонента реалізується у двох блоках (1. Розвиток зарубіжної літератури I половини ХХ століття; 2. Розвиток літератури II половини ХХ століття). Здобувачі ознайомлюються з творчістю кращих представників літератур зазначених періодів (Джек Лондон, Т. Драйзер, Е. М. Ремарк, В. Вулф та ін.). Освітній компонент сприяє формуванню і розвитку загальних і фахових компетентностей.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою освітнього компонента «Історія зарубіжної літератури (ХХ століття)» є цілеспрямоване, системне вивчення закономірностей розвитку зарубіжної літератури ХХст., аналіз художніх творів, що належать до різних літературознавчих напрямів і течій (реалізму, модернізму тощо). Також здобувачі ознайомлюються зі зразками різних художніх явищ, жанрів, стилів, що формувались у означений період у світовому літературному процесі. Тематичний зріз: широкий спектр літературних напрямів і течій, творчість найяскравіших представників зарубіжної літератури ХХ ст. крізь призму філософії, естетики, особливостей культурно-сторичного руху, історії тощо.

Основними завданнями є фахова підготовка здобувачів до формування в учнів знань про розвиток зарубіжної літератури ХХ століття; умінь орієнтуватися у художніх процесах історико-культурних епох і відповідних літературних явищах; набуття знань про спадщину видатніших письменників, умінь і навичок аналізувати їх твори, робити певні узагальнення, простежувати часові, просторові, творчі (ідейні, тематичні, формальні, стильові тощо) літературні зв'язки; формування думки про важливу роль письменства минулих часів для подальшого розвитку літератури і культури; виховання поваги до художнього слова.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філологічної освіти, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавчої та літературознавчої, а також педагогічної наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ФК 1 Здатність володіти методологічними і теоретичними основами філологічних наук, методик навчання української мови і літератури, базовими знаннями з української мови, теорії та історії української літератури, методик викладання української мови та літератури

ФК 2 Здатність використовувати науковий апарат для засвоєння теоретичних основ української мови та літератури, методик викладання української мови та літератури

ФК 7 Володіння методологіями, інструментами і проблемами, що відносяться до всіх основних напрямів розвитку зарубіжної літератури від античності до поч. ХХІ ст.; здатність аналізувати тенденції розвитку зарубіжної літературної творчості цього періоду, розуміти її філософсько-естетичні основи, особливості літературно-художніх явищ, процеси виникнення, становлення й змінності традицій у зарубіжній літературі;

ФК 10 Спроможність оцінити комунікативну і/або естетичну значущість художнього тексту; володіння навичками кваліфікованої інтерпретації різноманітних типів текстів, у тому числі й навичками розкривати їх смисл, простежувати зв'язки із культурно-історичним

контекстом епохи, враховуючи різні форми і канали передачі й кодування інформації; володіння навичками зіставляти мови культур і демонструвати взаємодію мистецтв та використовувати їх у педагогічній діяльності

ФК 11 Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 6. Знає провідні тенденції розвитку світового літературного процесу, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори світової класики й сучасності у взаємозв'язках з вітчизняною літературою й культурою.

ПРН 13. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРН 15. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.

ПРН 16. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української і світової літератури за їх сутнісними характеристиками й у взаємодії.

ПРН 17. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 18. Використовує гуманістичний потенціал української і світової літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 28. Керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРН 29. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	семінарські заняття	самостійна робота
Кількість годин	16	14	60

6. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика академічної поведінки та етики:

Неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання.

7. СТРУКТУРА КУРСУ
7.1. СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Блок 1. Розвиток зарубіжної літератури I половини XX століття						
2	Тема 1. Своєрідність розвитку зарубіжної літератури першої половини XX століття. Новаторство драматургії: «Нова драма», «драма-дискусія».	Лекція № 1 (2 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори		впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

2	Англійська драматургія кінця XIX– початку XX століття	Практичне №1(2 год)		<ol style="list-style-type: none"> 1. Виписати висловлювання критиків про творчість Б. Шоу. 2. Визначити, які саме традиції Г. Ібсена продовжує у своїй творчості Б. Шоу. 		впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Творчість Е. Золя	Самостійна робота (4 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори		впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Поетичне мистецтво кінця XIX– поч. XX ст.	Лекція № 2 (2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори		впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Поетичне мистецтво I половини XX століття	Практичне №2(2 год)		Проаналізувати 2–3 статті за темою заняття (за останні 3–5 роки).		впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

6	Творчість С. Маларме (поезії за вибором студента), М. Метерлінк (бельгієць) «Синій птах», П. Верлен (поезії за вибором студента), А. Рембо (поезії за вибором студента), Ш. Бодлер (поезії за вибором студента зі збірки «Квіти зла»)	Самостійна робота (6 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Проблематика поетичної творчості представників «срібного століття».	Самостійна робота (4 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Творчість Т. Драйзера «Американська трагедія».	Самостійна робота (4 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Творчість Джека Лондона «Мартін Іден», «Час не чекає»	Самостійна робота (4 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

6	Творчість Томаса Манна («Будденброки») і Генріха Манна («Учитель Гнус»)	Самостійна робота (6 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Література Норвегії. Творчість Г. Ібсена «Ляльковий дім»; К. Гамсун «Соки землі»	Самостійна робота (4 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Екзистенціалізм у французькій літературі ХХ століття	Практичне №3(2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Війна і повоєння у творчості письменників ХХ століття.	Лекція № 3–4 (2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

2	Антивоєнна тематика творів ХХ століття	Практичне №4(2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Творчість Е. Гемінгвея «Старий і море», «По кому подзвін»	Самостійна робота (6 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Творчість Дж. Оруелла	Самостійна робота (6 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

Блок 2. Розвиток літератури II половини ХХ століття

2	Інтелектуальна проза ХХ століття.	Лекція № 5 (2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Інтелектуальний/філософський роман ХХ століття	Практичне №5(2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Творчість Дж. Джойса «Улісс».	Самостійна робота (4 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Творчість В. Вулф («Місіс Деллоуей»)	Самостійна робота (4 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

2	Своєрідність магічного реалізму в зарубіжній літературі: представники, поетикальні особливості художніх текстів.	Лекція № 6 (2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Магічний реалізм в латино-американській літературі	Практичне №6(2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Література Сходу й Азії ХХ століття: представники, проблематика творів, філософське підґрунтя.	Лекція № 7(2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Японська література. Творчість Кобо Абе	Практичне №7(2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

2	Особливості літератури постмодернізму: персоналії, ознаки постмодернізму, інтертекстуальність як головна ознака постмодернізму.	Лекція №8(2 год)		Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Творчість Янусарі Кавабата: особливості становлення ідіостилю	Самостійна робота (4 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Творчість М. Булгакова.	Самостійна робота (4 год)	1–10 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7. 2 СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Своєрідність розвитку зарубіжної літератури першої половини ХХ століття. Новаторство драматургії: «Нова драма», «драма-дискусія».	<ol style="list-style-type: none"> 1. Своєрідність культурно-історичного розвитку літератури першої половини ХХ століття. 2. Періодизація. 3. Стилi, напрями. 4. Розвиток драматургії. Значення творчості Б. Брехта для подальшого розвитку драматургії. Теорія епічного театру Б. Брехта.

<p>Поетичне мистецтво кінця XIX– поч. XX ст.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сюрреалізм у поетичному мистецтві. 2. Новаторство Р.М. Рільке. 3. Творчість Г. Лорка. 4. А. Бретон та поезія сюрреалізму. 5. Естетичні засади творчості французьких поетів-символістів. Ш. Бодлер “Квіти зла”: структура збірки, сенс назви, тема краси й смерті, метафори та символи у поезіях Бодлера.
<p>Екзистенціалізм у зарубіжній літературі: принципи, персоналії, філософське підґрунтя</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка розвитку екзистенціалізму (філософське підґрунтя, естетичні принципи). 2. Основні категорії екзистенціалізму. 3. Творчий шлях Ж. П. Сартра. 4. Есе Ж.-П. Сартра “Уява” як маніфест екзистенціалістів. 5. Проблема індивідуальної свідомості у творах Ж. П. Сартра. 6. Проблематика творів А. Камю. 7. “Сторонній” А. Камю як художній маніфест концепції абсурду.
<p>Війна і повоєння у творчості письменників XX століття.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття “втрачене покоління”. 2. Тема “втраченого покоління” у творчості Е.М. Ремарка. Автобіографічні моменти у романі “На Західному фронті без змін”. Пацифізм роману. 3. Періодизація творчості Е. Хемінгуей. 4. Тема “втраченого покоління” у творчості письменника.
<p>інтелектуальна проза XX століття.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. “Інтелектуальний роман” як новий вид філософської прози XX ст. 2. Ігровий принцип творчості Г. Гессе. Осягнення східної філософії, специфіки східної свідомості в епоху “присмерку Європи”. 3. Світ особистості у романі “Степовий вовк”. Композиція роману “Степовий вовк”: естетика музичного жанру фуґи, значення есе “Трактат про Степового вовка”. 4. Поетикальні вектори роману Т. Манна «Чарівна гора».
<p>Своєрідність магічного реалізму в зарубіжній літературі: представники, поетикальні особливості художніх текстів.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поєднання реального та фантастичного, надзвичайного та буденного, раціонального та ірраціонального, свідомого та підсвідомого у творах магічного реалізму. 2. Г. Г. Маркес — теоретик «магічного реалізму». 3. Історія написання роману «Сто років самотності» 4. Морально-етична проблематика твору. 5. Багатогранність творчої спадщини Х. Л. Борхеса.
<p>Література Сходу й Азії XX століття: представники, проблематика творів, філософське підґрунтя.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика літератур Японії та Китаю. 2. Своєрідність стилю Ісікава Такубоку. 3. Реформування японської класичної танка. 4. Своєрідність творчості Кобо Абе.

Особливості літератури постмодернізму: персоналії, ознаки постмодернізму, інтертекстуальність як головна ознака постмодернізму.	<ol style="list-style-type: none"> 1. “Театр абсурду” в контексті історії авангарду. Його естетичні та філософські засади. 2. Проблематика і художня своєрідність п’єс. Сміховий світ і трагічне в театрі абсурду (С. Беккет, Е. Йонеско). 3. Теоретичні принципи, парадигма зіставлення “нового роману” із класичним типом. 4. Основні тенденції у розвитку «нового роману».
---	---

7.3 СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
АНГЛІЙСЬКА драматургія КІНЦЯ ХІХ–ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Своєрідність розвитку літератури Англії кінця ХІХ– початку ХХ століття: <ul style="list-style-type: none"> – історичні умови; – вплив представників англійської філософії на літературу; – літературні напрями цього періоду. 2. Творчість Б. Шоу та її значення для світової літератури: <ul style="list-style-type: none"> – творчий шлях письменника; – естетика Б. Шоу; – філософські погляди; – «Дім, де розбиваються серця», «Професія місіс Уоррен» – ідейно-тематичний зміст, сюжет, конфлікт творів.
Поетичне мистецтво І половини ХХ століття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Новаторський характер поезії початку ХХ століття. 2. Творчість Т.С. Еліота – експресіоніста: аналіз ідіостилю письменника. Ідейно-художній аналіз творів і збірок («Суїни серед солов’їв», «Порожні люди» та за вибором здобувача) 3. Поема Т.С. Еліота “Безплідна земля”: аналіз структури твору, міфопоетичний аспект поеми. 4. Багатогранність поетичної спадщини Рільке Р.М. Ідейно-художній аналіз творів «Згаси мій зір», «Сонети до Орфея». 5. Проаналізувати 2–3 статті за темою заняття (за останні 3–5 роки).
Екзистенціалізм у французькій літературі ХХ століття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Своєрідність розвитку екзистенціалізму у Франції. Вплив філософських течій й ідей. 2. Концепт «чужий» у творах письменників екзистенціалістів (загальний огляд).

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Роман Жана Поля Сартра «Нудота» як знаковий твір доби екзистенціалізму. Проблематика, розуміння Сартром можливостей виходу людини з екзистенційного відчаю. 4. Психологізм і характеристика головного персонажа. 5. «Філософія абсурду» і «філософія бунту» А. Камю. Становлення і розвиток філософських поглядів. 6. Абсурдність світу у повісті А. Камю «Сторонній». 7. Роман А. Камю «Чума» як метафора абсурдності війни. Часопросторова організація твору. Образна система.
<p>Антивоєнна тематика творів ХХ століття</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз статей науковців, присвячених дослідженню літератури «втраченого покоління». 2. Творчий шлях Еріха Марії Ремарка 3. Особливості хронотопної організації романів «На західному фронті без змін», «Три товариші». 4. Образна система роману «Три товариші». 5. Сюжетно-композиційні особливості роману «На західному фронті беззмін». 6. Реалістична манера оповіді як основа ідіостилу письменника. 7. Засудження війни у творі Е. Хемінгуея «Прощавай, зброє!»: філософське осмислення дійсності. Образ головного персонажа.
<p>Інтелектуальний/філософський роман ХХ століття</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Риси інтелектуальної прози. 2. Роман Г. Гессе «Степовий вовк» – розкриття сутності протиріч людської природи: <ul style="list-style-type: none"> – своєрідність хронотопу твору; – засоби характеротворення; – реалізація філософських принципів у творі. 3. Філософська проблематика роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита». 4. Інтертекстуальність (принцип гри) роману Дж. Фаулза «Волхв» («Маг»)
<p>Магічний реалізм в латино-американській літературі.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток магічного реалізму в зарубіжній літературі. 2. Самобутність талановитої особистості Хорхе Луїса Борхеса.

	<p>3. Концепти культурної свідомості у творчості Борхеса («книга», «лабіринт, бібліотека» тощо). Аналіз збірки «Алеф».</p> <p>4. Риси магічного реалізму у романі Габріеля Гарсія Маркеса «Сто років самотності».</p>
Японська література. Творчість Кобо Абе	<p>1. Творчий шлях письменника.</p> <p>2. Філософська й естетична основа творів.</p> <p>3. Мотив свободи і самотності у творах Кобо Абе.</p> <p>4. Символи у романі «Жінка у пісках». Багатопроблемність твору.</p> <p>5. Поліфункціональність часопростору роману «Жінка у пісках».</p>

7.4 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Творчість С. Маларме (поезії за вибором студента), М. Метерлінк (бельгієць) «Синій птах», П. Верлен (поезії за вибором студента), А. Рембо (поезії за вибором студента), Ш. Бодлер (поезії за вибором студента зі збірки «Квіти зла»)	Аналіз збірок
Творчість Е. Золя	<p>1. Творчість Е. Золя.</p> <p>2. Естетичні принципи натуралізму.</p> <p>3. Задум епопеї «Ругон-Маккари».</p> <p>4. Проблематика епопеї.</p> <p>5. Поетика роману «Жерміналь».</p> <p>6. Значення творчості Е. Золя для подальшого розвитку літератури.</p>
Творчість Дж. Оруелла	<p>1. Творчий шлях Дж. Оруелла.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Антиутопія у творах письменника. 3. Проблематика роману «1984». 4. Виміри існування особистості у романі. 5. Основні принципи ідеології як відображення сутності тоталітарної філософії (війна – мир; свобода – рабство, незнання – сила). Образ Старшого брата як метафора режиму. 6. Мова тоталітаризму у романі.
<p>Дж. Джойс «Улісс».</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Філософські й естетичні принципи Дж. Джойса. 2. Стиль “потoku свідомості”. Характерні риси. 3. Новаторство Дж. Джойса – проблема оповіді у романі “Улісс”. 4. Оповідач, автор і герой у модерністському тексті. Прийом замовчування в тексті Дж. Джойса.
<p>В. Вулф «Місіс Деллоуей»</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості творчої манери В, Вулф. 2. Розуміння реальності В. Вулф. 3. Особливості “потoku свідомості” у психологічних романах В. Вулф. 3. Публіцистика В. Вулф. 4. Естетизм письменниці, вплив М. Пруста. 5. Своєрідність психологізму Вулф у творі «Місіс Деллоуей».

	6. Особливості часопростору твору «Місіс Деллоуей».
Творчість Е. Гемінгвея («Старий і море», «По кому подзвін»)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Творчий шлях Е. Гемінгвея. 2. Філософські погляди. 3. Проблематика і філософія твору «Старий і море». 4. Образна система роману «По кому подзвін». 5. Психологізм роману і часопросторова організація.
Творчість Т. Драйзера («Американська трагедія»).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття “американська трагедія”. 2. Проблематика роману Т. Драйзера «Американська трагедія». 3. Сюжетно-композиційні особливості роману. 4. Психологізм. 5. Образна система.
Творчість Джека Лондона («Мартін Іден», «Час не чекає»)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика ранньої творчості Дж. Лондона. 2. Особливості творчого методу письменника. 3. Проблема позитивного героя. Характер романтики у творах “північного” циклу. Роман “Мартін Іден” і проблема мистецтва у буржуазному суспільстві. 4. Поетикальні виміри твору «Час не чекає».
Творчість Томаса Манна «Будденброки». Творчість Генріха Манна «Учитель Гнус».	<ol style="list-style-type: none"> 1. Періодизація творчості Т. Манна. 2. Проблематика творів письменника. 3. Ознаки натуралізму у романі Т. Манна “Будденброки”. 4. Образна система твору. 5. Багатопроблемність творчої спадщини Г. Манна. 6. Сюжетно-композиційні особливості твору «Учитель Гнус».

Література Норвегії – Г. Ібсен «Ляльковий дім», К. Гамсун «Соки землі».	<ol style="list-style-type: none"> 1. Культурно-історичні умови розвитку літератури Норвегії ХХ століття. 2. Новаторство Г. Ібсена у драматургії. 3. Соціально-психологічний конфлікт драм Г. Ібсена. 4. Проблематика п'єси “Ляльковий дім”. 5. Творчість К. Гамсуна. 6. Проблематика твору К. Гамсуна «Соки землі».
Творчість Янусарі Кавабата: особливості становлення ідіостилю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Естетичні принципи Я.Кавабата та проблематика його творів. Зв'язок поетичної прози Кавабата з національними традиціями японської літератури. 2. Проблематика творів.
Проблематика поетичної творчості представників «срібного століття»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Літературні напрями і течії. 2. Творчість Г.Ахматової. 3. Творчість О. Блока. 4. Творчість Д. Мережковського. 5. Творчість К. Бальмонта. 6. Творчість С, Єсеніна
Творчість М. Булгакова.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Періодизація творчості М. Булгакова. 2. тематика і проблематика творчості. 3. Багатопроблемність роману «Майстер і Маргарита». 4. Композиційні особливості роману «Майстер і Маргарита». 5. Постмодерністські ознаки роману.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання курсу	За семестр з освітнього компонента проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить
-----------------------------------	--

	<p>60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{\text{ср}}$) за діяльність здобувача на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{\text{ср}}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $\text{ПК} = (X_{\text{ср}}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{\text{ср}} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $\text{ПК} = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) здобувачем отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $\text{КТ} = \text{ПК} + \text{ПКР} = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Здобувач має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p> <p>Підсумковим контролем є іспит: (100 балів максимум за іспит+сума КТ1 і КТ): 2.</p>
Практичні заняття	<p>«5» – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – здобувач у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу, узагальнення, висновки.</p>
Умови допуску до	Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані

підсумкового контролю	заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.
-----------------------	--

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ФМОРИ КОНТРОЛЮ

семінар-дискусія, проектні технології, інтелект-карта, інтерактивна лекція, рольові ігри і/або ситуації. поточний, індивідуальні завдання, тести, модулі до двох періодичних контролів, підсумковий контроль

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

13. Рекомендована література

1. Землянська А.В., Огульчанська О.А. Історія зарубіжної літератури II пол. XX- поч. XXI ст.: навч. посіб. Мелітополь: МДПУ, 2015. 159 с.
2. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури XX століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл.: Нар. укр. акад., [каф. українознав.]. Х. : Вид-во НУА, 2016. 264 с.

Додаткова література

1. Бабенко К.П. До технології інтегрованого аналізу роману Г. Гессе “Гра в бісер” // Зарубіжна література в навчальних закладах. 2004. №6. С. 25–28.
2. Вент О., Пастухова А. У пошуках Пірамід. Урок за романом Пауло Коельо «Алхімік» //Зарубіжна література в школах України. 2018. №11. С. 14–20.
3. Волощук Є.В. Г. Аполлінер і розвиток французької та європейської авангардистської поезії // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2003. №10. С. 41–47.
4. Волощук Є.В. На перетині гуманістичної та модерністської традицій: духовні джерела творчості Томаса Манна // Всесвітня література в середніх навчальних закладах. 2002. №12. С. 52–53.
5. Гладышев В.В. Изучение пьесы Б. Брехта “Мамаша Кураж и ее дети” в контексте эстетики эпического театра // Зарубіжна література в школах України. 2007. №6. С. 12–15.
6. Гмитрук Н. “Втрачена генерація” – хіба це проблема тільки Ремарка і Хемінгуей? // Зарубіжна література. 2001. Ч. 43. С. 1.
7. Давиденко Г. Й., Чайка О. М Історія зарубіжної літератури XIX-поч. XXст.: навч. посіб. Київ: Центр учбової літ-ри, 2009. 399 с.
8. Дітькова С. Приречені на самотність. До вивчення роману Ф.С. Фіцджеральда “Великий Гетсбі” // Всесвітня література і культура, 2005. №9. С. 13–18.
9. Історія зарубіжної літератури XXст.: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / за ред. В.І. Кузьменка. - 2-ге вид., стер. Київ: Академія, 2012. 430.
10. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму: підруч./ Д. С. Наливайко, К. О. ШаховаТернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2001. 415 с.
11. Експресіонізм : [збірник наукових праць] / упоряд. Т. Гаврилів. Івано-Франківськ, 2004.

12. Караменов Н. Птицы поют пальцами: французские модернисты конца XIX – начала XX в. // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. 2003. №10. С. 53–54; №11. С. 48–54.
13. Матюшкіна Т.П. Еміль Золя та його “новий роман” // Зарубіжна література. 2007. №4. С. 23–27.
14. Назарець В.М., Васильєв Є.М., Пелех Ю.В. “Візитна картка” М. Метерлінка // Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України. 2006. №1. С. 25–27.
15. Назарець В.М., Васильєв Є.М. Художні світи Аполлінера та Рільке: до вивчення творчості поетів // Всесвітня література та культура. 2002. №10. С. 47–51.
16. Константинова М., Ларіонова Н. Новаторство драматургії Бертольда Брехта. Інтегрований урок // Зарубіжна література в школах України. 2019. №7-8. С. 52–56
17. Несторова Л. Сумна радість поезії Ф.Г. Лорки // Зарубіжна література. 2006. №1. С. 6–9.
18. Осипович І. Пошук нових засад і форм у західній поезії XX століття. Творчість Ф.Г. Лорки. Своєрідність художньо-поетичного світу // Зарубіжна література. 2005. №2. С. 42–44.
19. Огульчанська О.А. Поетикальні вектори романів Еміля Золя «Жерміналь» й Івана Франка «Борислав сміється» // Українські студії в європейському контексті. №3, 2021. С. 142 – 145.
20. Огульчанська О.А. Свій/чужий хронотоп у романі Еріха Марії Ремарка «Час жити і час помирати» // Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Кіровоград, 2016. С. 128 – 132.
21. Пригодій С. М. Американський романтизм. Полікритика: навч. посіб./ С. М. Пригодій, О. П. ГоренкоК.: Либідь, 2006. 440 с.
22. Соловцова І. Ібсен – реформатор європейської драми // Зарубіжна література. 2002. Ч. 17. С. 19–21.
23. Теорія літератури : [підручник] / за наук. ред. О. Галича. 2-ге вид. К. : Либідь, 2005. 488 с.
24. Фінчук Г.В. Революціонер в літературі: Е. Золя як фундатор західноєвропейського натуралізму // Зарубіжна література в школах України. 2007. №2. С. 51–54.
25. Хом’як Т.В. Світові війни очима Е.-М. Ремарка // Всесвітня література і культура. 2005. №6. С. 29–31
26. Шахова К. Музична стихія в Томаса Манна // Зарубіжна література. 2003. №36. С. 17–21.
27. Затонський Д. Роман П. Зюскінда «Запахи» у дзеркалі літературознавства // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2002. № 5–6. С. 71–74.
28. Євченко Н. Інтертекстуальність як засіб організації тексту у постмодерністському романі П. Зюскінда «Парфуми: Історія одного вбивці» // Вісник Житомирського державного університету, 2011. №55. С.177–182.
29. Методичні рекомендації для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–II рівнів акредитації «Вивчення теми «Література Японії» в курсі зарубіжна література//уклад. А. Метельова. Вінниця: Нова книга, 2007. 40 с.

14.Інформаційні ресурси

1. www.nbu.gov.ua
2. <http://www.ukrlib.com.ua/>

3. <http://www.ukrlit.vn.ua/>
4. <http://www.ukrcenter.com/library/default.asp>
5. http://lucl.lucl.kiev.ua/start/lit_ukr.html
6. www.poetyka.uazone.net
7. www.ilnan.gov.ua
8. <http://pysar.net>